

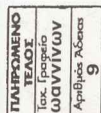

Η ΦΩΝΗ ΤΟΥ ΠΩΓΩΝΙΟΥ

ΑΡΙΘΜΟΣ ΦΥΛΛΟΥ 163

ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ 2010

e-mail: olkostul@cc.uoi.gr

Κωδικός 2217

ΜΕΤΑ ΤΟ ΚΑΛΟΚΑΙΡΙ

Σε να ακόμη καλοκαίρι έγινε παρελθόν. Άφησε τις δικές του αναμνήσεις και εικόνες από τη ζωή και τις εκδηλώσεις. Όσο κι αν φαινομενικά όλα ήταν ευχάριστα και πανηγυρικά δεν διαφεύγει κανενός το γεγονός της κρίσης που περνάει η χώρα, όπως τουλάχιστον μας βομβαρδίζουν τα μέσα ενημέρωσης. Βέβαια η ατμόσφαιρα των πανηγυριών και η ευφορία που μας άφησε το καλοκαίρι, κάποιους άλλους τους κάνει αισιόδοξους ότι όλα θα ξεπεραστούν. Παρόλα αυτά τα αμφιλεγόμενα μηνύματα που όλους μας αγγίζουν, κάτι αλλάζουν, στην πορεία του τόπου και κάποιες νοοτροπίες πρέπει ίσως να αλλάξουν. Εμείς ασφαλώς στην άκρη του τόπου μας δεν θα λύσουμε τα οικονομικά προβλήματα. Ο κάθε νοικοκύρης θα κάνει τους λογαριασμούς του και θα ρυθμίσει ανάλογα τη ζωή του. Άλλωστε ο τόπος έχει περάσει πολλές κρίσεις και έχει μια συσσωρευμένη εμπειρία στην προσωπική και οικογενειακή παράδοση. Να σταθούμε μόνο στα περιβαλλοντικά θέματα και προβλήματα, γενι-

κά, τα οποία όπως φαίνεται μπαίνουν μπροστά στις εξελίξεις. Νέα μέτρα και νέες τεχνολογίες μπαίνουν σε εφαρμογή, και οι αποφάσεις διαδέχονται το ένα το άλλο. Κι έχουμε ένα περιβάλλον πλούσιο με πολλές παραμέτρους των προγραμμάτων να μας ενδιαφέρουν. Έχουμε νέους ανθρώπους που καλό θα ήταν να προβληματιστούν και να πάρουν στα χέρια τους τα θέματα του περιβάλλοντος. Κάπου αλλού έχουν μπει σε τροχιά πριν από μας. Η στροφή προς τα νέα δεδομένα ίσως είναι ο μονόδρομος που μας οδηγεί η κρίση και τα μέτρα που μελετώνται. Του χρόνου το καλοκαίρι θα είμαστε πιο ενημερωμένοι και πιο σοφοί. Περισσότερο όμως θα πρέπει να είμαστε έτοιμοι να μπούμε στο «λούκι» αυτής της εξέλιξης. Ένας χρόνος είναι αρκετός για διαλογισμούς και προβληματισμούς για τα νέα παιδιά μας που εφέτος το καλοκαίρι έκαναν αισθητή την παρουσία τους στα χωριά μας και αυτοί είναι χρεωμένοι από τώρα για τα επόμενα χρόνια.

ΚΑΛΛΙΚΡΑΤΙΚΑ

Στο προηγούμενο φύλλο μας, και με τα όσα κυκλοφορούσαν στα τραπέζια και πανηγύρια για τον «ΚΑΛΛΙΚΡΑΤΗ», καταγράψαμε κάποιες σχετικές πληροφορίες για τα τεκταινόμενα στα παρασκήνια. Οι εξελίξεις όμως είναι πολύ αργές. Δεν μορφοποιήθηκαν κάποια σχήματα και κάποια δυστοκία παρατηρείται στη συγκρότηση των συνδυασμών και των προθέσεων. Αν και ο χρόνος και οι μέρες τρέχουν, και η χρονολογία των εκλογών πλησιάζει, δεν υπάρχουν νεώτερα για τον «Καλλικράτη». Είναι δύσκολο να φανταστούμε ότι δεν υπάρχει ενδιαφέρον. Και δεν μπορεί κανείς να πει με βεβαιότητα ότι υπάρχει μια απροθυμία συμμετοχής σε κάποια σχήματα. Από την άλλη πλευρά, για την περιοχή μας, μέχρι τώρα, κοντά τέλος Σεπτεμβρίου, δεν δόθηκε κομματικό χρίσμα εκτός από εκείνο της Νέας Δημοκρατίας για τον κ. Στεργίου. Τα όσα ακούγονται για περιορισμούς στις πιστώσεις και ενισχύσεις των Νέων Δήμων, δρούν κάπως ανασταλτικά, αφού οι υποψήφιοι αναλογίζονται ότι το έργο των αρχόντων θα είναι δύσκολο. Παράλληλα τα όσα επίσης ακούγονται για αυστηρούς ελέγχους των Διαχειρίσεων των πιστώσεων από τους Νέους Δήμους προοιωνίζουν περιορισμούς στις ελευθερίες που είχαν οι Καποδιστριακοί Δήμοι.

Αλλά οι μέρες τρέχουν και σύντομα πιστεύουμε ότι θα υπάρχουν εξελίξεις έτσι ώστε στο επόμενο φύλλο μας να έχουμε να γράψουμε τις τελευταίες ειδήσεις του «ΚΑΛΛΙΚΡΑΤΗ». Το μόνο που αναγγέλθηκε είναι το χρίσμα για τους Περιφερειάρχες και έχουμε από το Πασόκ υποψήφιο τον βουλευτή κ Ευάγγελο Αργύρη και από τη Νέα Δημοκρατία τον Νομάρχη Ιωαννίνων κ Αλέξανδρο Καχριμάνη.

ΤΑ 30 ΕΡΩΤΗΜΑΤΑ

Τριάντα (30) ερωτήματα καταθέσαμε στην «Καλλικρατική» προεκλογική διαδικασία στους υποψήφιους δημοτικούς μας άρχοντες, οι οποίοι ακόμη είναι άγνωστοι και δεν υπάρχει δείγμα απάντησης. Πολλοί αναγνώστες και φίλοι διάβασαν με ενδιαφέρον τις ερωτήσεις μας και εξέφρασαν την ικανοποίηση για την πληρότητα αυτής της καταγραφής. Περιμένουμε βέβαια συμπληρωματικές ερωτήσεις για θέματα που πιθανά και αυτονόητα δεν καταγράφηκαν. Κάποιοι μας είπαν ότι δίνουμε έναν «μπούσουλα» στους υποψήφιους για την σύνταξη του προγράμματός τους. Από αυτή την άποψη θα είμαστε ευτυχώς αν συμβάλλαμε προς αυτή την κατεύθυνση. Όμως το σημαντικότερο σημείο των ερωτημάτων είναι όχι η απλή αναφορά, αλλά η κοστολόγηση των έργων που πρέπει να γίνουν για να λυθούν όλα αυτά τα προβλήματα που είναι ανοιχτά και θέλουν λύσεις. Το κόστος είναι πράγματι μεγάλο. Και χρήματα δεν φαίνεται ότι μπορούν να εξασφαλιστούν στην πρώτη περίοδο των Νέων Δήμων. Και δυστυχώς τώρα μπορούμε να εκτιμήσουμε πόσα σπαταλήθηκαν στην Καποδιστριακή περίοδο των 12 ετών σε μη παραγωγικά έργα, για πολλά από τα οποία θα μπορούσαν να εξασφαλιστούν πόροι. Μας μένουν πολλά έργα σε καλντερίμια πολυτελείας και τοίχους αντιστήριξης ...χερσοχώρων, ή για άχρηστα γήπεδα 5Χ5, και ξενώνες που δεν μπορούν να λειτουργήσουν αποδοτικά και με αναπτυξιακή προοπτική ή για πληθωρικούς ηλεκτροφωτισμούς και ποιός θα τους πληρώνει.

Παρόλα αυτά, τα 30 ερωτήματα που καταγράψαμε ίσως είναι χρήσιμα για τα προγράμματα υποψηφίων δημοτικών αρχόντων, και οι ίδιοι θα εκτιμήσουν πόσο αξιόπιστοι θα είναι αν καταφέρουν να τα αξιολογήσουν και να τα κοστολογήσουν.

ΧΡΟΝΟΓΡΑΦΙΚΑ

«Κληρονόμοι εξ αδιαίρετου»

χωρίσουν το πατρικό τους σπίτι. Ήταν θλέπει, κληρονόμος εξ αδιαίρετου.

Από την Ελλάδα ο Σταύρος έφυγε με τη λήξη του εμφύλιου, το 1950 σε ηλικία 17 ετών. Εγκαταστάθηκε στον Καναδά ως μετανάστης δεύτερης γενιάς. Δούλεψε σκληρά, πρόκοψε, έκανε οικογένεια, παιδιά, εγγόνια, όλα μεγαλωμένα με την Ελληνοχριστιανική παιδεία και την αγάπη τους στην ιδιαίτερη Πατρίδα του παππού.

Ο ίδιος ήταν δεμένος με τον γενέθλιο τόπο του, γι' αυτό τα

τελευταία τριάντα χρόνια έρχονταν τακτικά στη χώρα του. Το όνειρό του ήταν να δει το σπίτι που γεννήθηκε όπως ήταν παλιά, πέτρινο, διόροφο, αρχοντικό. Το είχε φτιάξει ο παππούς του το 1918, επιστρέφοντας ως ξενιτεμένος από το Βουκουρέστι. Δεν τον ενδιέφερε η ιδιοκτησία του, τα σχέδιά του ήταν να ανταμωθούν μια μέρα όλες οι γενιές των απογόνων και να το γιορτάσουν. Αυτή ήταν η τελευταία επιθυμία του. Δυστυχώς όμως, με τους συγκληρονόμους του δεν τα

βρήκε. Για το σκοπό αυτό, έκανε πολλές υποχωρήσεις, προτάσεις με δικό του οικονομικό κόστος, μεγάλη υπομονή, αλλά στα χαμένα, η άλλη πλευρά αδιαφόρησε, ούτε κουβέντα, καμιά αντιλογία.

Σκέφτηκε, έστω και αργά, να πάει δικαστικώς. Η υπόθεση από τις συνεχείς αναβολές των αντιδίκων βάλτωσε στα δικαστήρια. Ο δικηγόρος του είπε ότι για να τελεσιδικήσει μια απόφαση στην Ελλάδα χρειάζονται 12 με 15 χρόνια. Ο Σταύρος δεν αντέχει άλλο, τα παράτησε. Άλλωστε, η ηλικία του και η επισφαλής υγεία του δεν του επιτρέπουν άλλες προσπάθειες. Η μεγάλη στενοχώρια τώρα

Συνέχεια στην 2η σελ.

Τέλος Αυγούστου 2010. Τα πανηγύρια έχουν τελειώσει. Στο καφενείο του χωριού στο Άνω Πωγώνι οι λιγοστοί προσωρινοί κάτοικοι κουβεντιάζουν τις προσωπικές τους ιστορίες. Στη παρέα τους και ο Σταύρος, μόνιμος κάτοικος του εξωτερικού.

Δεν είχε ακόμη καλά - καλά νυχτώσει και ο Σταύρος φορτισμένος συναισθηματικά αποχαιρετούσε έναν έναν τους χωριανούς του, λέγοντάς τους ότι δεν θα ξανάρθει πια στην Ελλάδα. Βαρέθηκε, απογοητεύτηκε, κουράστηκε.

Φέτος έκανε την τελευταία προσπάθεια για συνεννόηση με τα αδέρφια του στη Θεσσαλονίκη για να ευρεθεί λύση, προκειμένου να επισκευάσουν ή να

«Κληρονόμοι εξ αδιαίρετου»

Συνέχεια από την 1η σελ.

είναι, ότι τα εγγόνια του θα αναγκαστούν και αυτά να κόψουν τους δεσμούς με την Πατρίδα.

Χιλιάδες τέτοιες κληρονομίες εξ αδιαίρετου, εκκρεμούν σήμερα και ταλαιπωρούν τον κόσμο στα χωριά μας και γενικά στην εγκαταλειμμένη ύπαιθρο.

Δεν ξέρω εάν το φαινόμενο αυτό οφείλεται στην έλλειψη συνεννόησης μεταξύ των κληρονόμων, στην άγνοια, στις ανθρώπινες αδυναμίες ή ακόμη στις πολύχρονες δικαστικές διαδικασίες.

Το βέβαιο είναι, ότι οι άνθρωποι στερούνται τον τόπο τους, την επαφή με τους συγγενείς και χωριανούς τους και οι νέες γενιές αποκόβονται από τις ρίζες τους. Επίσης, είναι βέβαιο ότι κανείς δεν βγαίνει κερδισμένος από τέτοιου είδους διενέξεις.

Τα χρόνια περνούν, οι άνθρωποι φεύγουν από τη ζωή και τα χωριά μας ερημώνουν. Αυτά που τελικά μένουν πίσω μας, είναι τα ντουβάρια και τα χωράφια που στέκονται ως ιερές σκιές για να μαρτυρούν το παρελθόν των προγόνων μας.

Όσον αφορά τις παρατημένες ιδιοκτησίες, αυτές κάποια στιγμή θα καταλήξουν σχολάζουσες κληρονομίες, εκτός αν η Πολιτεία, παρέμβει στο ισχύον Νομοθετικό πλαίσιο με τίποτα διορθωτικές κινήσεις.

Κων. Ζ. Φακασέλης

ΘΑΝΑΤΟΙ

* Απεβίωσε στα Γιάννενα ο Κώστας Χρήστου από την Κάτω Μερόπη ετών 83

* Απεβίωσε η Αθηνά Πατσούρα το γένος Γκρόζα από τον Παλαιόπυργο ετών 88.

* Απεβίωσε ο Γεώργιος Σιάνος από τον Παλαιόπυργο ετών 88.

Απεβίωσε η Αντωνία Γ. Σιάνου από τον Παλαιόπυργο ετών 79

* Απεβίωσε ο Χριστόφορος Πρίντζης από τον Παλαιόπυργο ετών 102

* Απεβίωσε ο Βασίλειος Μπότσαρης από το Παλαιόπυργο ετών 14

* Απεβίωσε στα Γιάννενα η Ευαγγελία Γκόνου-Παπαλαμπρίδη από το Σταυροσκιάδι

Η ΦΩΝΗ ΤΟΥ ΠΩΓΩΝΙΟΥ

Μηνιαία Έκδοση για τους Πωγωνήσιους

ΕΔΡΑ: Πωγωνιανή
Ιδιοκτήτης-εκδότης-διευθυντής: Κων. Χρ. Κωστούλας
Διευθύνσεις επικοινωνίας:

Πωγωνιανή (Τ.Κ. 44002), τηλ. 26570-31333

Ιωάννινα-Οπλ. Πουτέτης 16 (Τ.Κ. 45332),

τηλ. 26510-70485

ΦΩΤΟΣΤΟΙΧΕΙΟΘΕΣΙΑ ΕΚΤΥΠΩΣΗ
«ΤΥΠΟΕΚΔΟΤΙΚΗ ΗΠΕΙΡΟΥ ΕΠΕ» Πέραμα Ιωαννίνων

ΔΙΑΝΕΜΕΤΑΙ ΔΩΡΕΑΝ

ΒΑΦΤΙΣΙΑ

Στην κεντρική Εκκλησία του Δελβινάκιου βάπτισαν το γιό τους ο Μάριος και η Αικατερίνη Βίλλη και του χάρισαν το όνομα Μενέλαος που φέρει και ο παππούς Μενέλαος Βίλλης αλλά έφερε και ο προπάππος επίσης Μενέλαος Βίλλης. Οι ευτυχείς γονείς μετά τις ευχές που δέχτηκαν στην Εκκλησία δεξιώθηκαν τους προσκεκλημένους στον κήπο του παραδοσιακού ξενώνα «ΠΑΙΩΝΙΑ» όπου παρέθεσαν δείπνο με παραδοσιακά φαγητά με τη συνοδεία παραδοσιακής μουσικής με το Δελβινάκιτικο συγκρότημα του Τάκη Λούκα, σε μια Αυγουστιάτικη βραδιά γεμάτη κέφι και χαρά και με παλιά αρχοντιά. Ο παππούς Μενέλαος Βίλλης και η γιαγιά Τασούλα, και οι ευτυχείς γονείς φιλόφρονες και ευγενείς φρόντισαν για όλες τις λεπτομέρειες του δείπνου και την εξυπηρέτηση των προσκεκλημένων.

Και από τις στήλες αυτές προσθέτουμε και πάλι τις ευχές μας για το νεοφώτιστο της οικογένειας.

CD ME ΠΩΓΩΝΗΣΙΑ

Κυκλοφόρησε CD της δασκάλας το επάγγελμα Κατερίνας Ζάκκα «ΗΧΟΙ ΠΩΓΩΝΙΟΥ»

* κυκλοφόρησε CD με Πωγωνήσια και άλλα τραγούδια του Βασίλη Κέγκου

* Συνεχίζει να κυκλοφορεί και το CD της Αδελφότητας Μεροπαίων Θεσσαλονίκης με τον Πέτρο Λούκα και πανηγυριώτικα τραγούδια.

* Κυκλοφόρησε CD με Πωγωνήσια πολυφωνικά τραγούδια από τους Δολιώτες.

* Συνεχίζει να κυκλοφορεί και το CD της Αδελφότητας Μεροπαίων Θεσσαλονίκης με τον Πέτρο Λούκα και πανηγυριώτικα τραγούδια.

* Κυκλοφόρησε και νέο CD με Πωγωνήσια πολυφωνικά τραγούδια από τους Δολιώτες. Πληροφορίες τηλέφωνο 26510-44558

ΡΑΚΙ ΑΓΝΟ

Ρακί αγνό, ντόπιο, για φίλους στο Ζήκα στα Τηλέφωνα 26570-31265 και 6946017010.

ΧΥΛΟΠΙΤΤΕΣ-ΤΡΑΧΑΝΑ-ΣΠΙΤΙΣΙΑ ΓΛΥΚΑ

Σπιτίσια, χυλοπίττες, τραχανά, γλυκά και άλλα παλιотικά παρασκευάσματα του τόπου όπως στη χρυσοχέρα Ρίνα στο τηλέφωνο 26570-31583.

ΕΚΔΟΣΕΙΣ «ΠΩΓΩΝΗΣΙΑ ΒΥΒΛΙΟΘΗΚΗ»

1. Κων. Χρ. Κωστούλα «Ο κάμπος του Ξηροβάλτου - Το μεγάλο ντερένι του Πωγωνίου» Μια σύνθετη εργασία για το πέρασμα του Ξηροβάλτου
2. Κων. Χρ. Κωστούλα «Γνωμία με την Πωγωνιανή» Ένας μικρός οδηγός με ιστορικά και άλλα στοιχεία για την Πωγωνιανή
3. «Πωγωνιά» Ανατύπωση του σπάνιου αυτού βιβλίου του Ι. Λαμπριδίου που πρωτοεκδόθηκε το 1889
4. «Πωγωνιά Χρονικά» Τόμος 1 Θεμάτα: Αρχαιολογία-Ιστορία-Λαογραφία-Πεζογραφία-Ποίηση-Ερευνα-Στατιστικά-Βιβλιογραφία-Τοπωνύμια κ.ά.
5. «Φωτογραφικό Λεύκωμα Πωγωνίου» Σειρά 1 Ένα 16σέλιδο μεγάλο σχήματος 20X28, με 16 σπάνιες φωτογραφίες Πωγωνίου
6. Κων. Χρ. Κωστούλα «Η μάνα μολογεί κι εγώ γράφω» Μια καταγραφή αφηγήσεων με τοπικές ιστορίες, κοινωνική και αγροτική ζωή, έθιμα, προλήψεις, δοξασίες μιας εποχής στο Δολό και αλλού.
7. «Πωγωνιά Χρονικά» Τόμος 2 Θεμάτα: Ερευνα-Αρχαιολογία-Ιστορία-Πεζογραφία-Ποίηση-Στατιστικά-Τοπωνύμια-Φωτογραφία
8. «Πωγωνιανή» Φωτογραφική αναδρομή 100 χρόνων
9. Κων. Χρ. Κωστούλα «Ένα παιδί του '40 θυμάται» Ένα «παιδικό ρεπορτάζ» ενθυμήσεων από τον πόλεμο του '40
10. Κων. Χρ. Κωστούλα «Οι ειδησεογράφοι του Γένους» Μια καταγραφή ενθυμήσεων στα εκκλησιαστικά βιβλία του Φαραγγίου
11. Κων. Χρ. Κωστούλα «Το μικρό χρονικό του Σχολείου Ρομπάτων (Μερόπης) Πωγωνίου» Μια καταγραφή πληροφοριών για την εκπαίδευση των παιδιών των Ρομπάτων.
12. Αχ. Βοζιάρης: «Ένα άλλο παιδί του '40 θυμάται από την Ιταλοκρατούμενη πλευρά»
- 12Α. Αχ. Βοζιάρης: «Η δεύτερη δεκαετία της ζωής μου»
13. «Πωγωνιά Χρονικά» Τόμος 3
14. Κων. Χρ. Κωστούλα: «Το δικό μου κανίσα»
15. Ενθυμήσεις του Μάνου Μάρη - Σχόλια - σημειώσεις Κων. Χρ. Κωστούλα
17. Κων. Χρ. Κωστούλα: Γεώργιος Πανταζίδης.
19. Γ. Λεκάκης: Το ημερολόγιο ενός λαχιά από τη Μερόπη
20. Κων. Χρ. Κωστούλα: Οι Ραφάδες των Ρομπάτων
21. Κων. Χρ. Κωστούλα: Το θέατρο στο Πωγωνί
22. Κων. Χρ. Κωστούλα «Γεγονότα στο Πωγωνί 1940-41».

ΧΡΗΣΙΜΑ ΤΗΛΕΦΩΝΑ

ΚΩΔΙΚΟΣ
2657-0-

ΟΤΕ Δελβινάκιου	22399
	22121
	22139
ΔΕΗ Δελβινάκιου	22211
Ταχ. Δελβινάκιου	22244
Ταχ. Κεφαλοβρύσου	41210
Δημόσιο Ταμείο	22246
Συμβολαιογραφείο	22006
Ιερά Μητρόπολη	22203
Κυνηγετικός Σύλλογος	22359
Κέντρο Υγείας	22222
Δελβινάκιου	22540, 22541
Φαρμακείο Δελ.	22525
Φαρμακείο Κεφ/σου	41012
Ιατρείο Βασιλικού	41300
Ιατρείο Βήσσανης	71366
Ιατρείο Κερασόβου	51624
Ιατρείο Κεφαλ/σου	41586
Ιατρείο Κτισμάτων	51201
Ιατρείο Πωγωνιανής	31203
Αστυνομία Δελβικίου	22216
	22365

Τμήμα Συνοριακής Φύλαξης Δελβινάκιου	22085-22086
Αστυνομία Βήσσανης	71243
Αστυνομία Καστανής	51570
Αστυνομία Κεφ/σου	41216
Αστυνομία Κτισμάτων	51292
Αστυνομία Πωγ/νής	31201
Ελεγχος Διαβατηρίων Καραβιάς	51230
Τελωνείο Καραβιάς	51210
Δασονομείο	22208
Φυλάκιο Καραβιάς	51300
Φυλάκιο Δρυμάδων	31344
Τελωνείο Δρυμάδων	31050

ΤΗΛΕΦΩΝΑ ΤΩΝ ΔΗΜΩΝ

Ανω Πωγωνίου	(26570) 41206
	ΦΑΞ - 41206
Δελβινάκιου	(26570) 22204
	ΦΑΞ - 22444
Κοιν. Λάδωνης	(26570) 51667
Κοιν. Πωγωνιανής	(26570) 31227

ΡΟΜΑΝΤΙΚΗ ΒΡΑΔΙΑ ΣΤΗ ΒΗΣΣΑΝΗ

Η Αδελφότητα Βησσαυνιωτών πάλι έδειξαν το υψηλό πολιτιστικό απόθεμα που φέρνει η παλιά Βήσσανη και οργάνωσαν και εφέτος μια βραδιά με ρομαντική και νοσταλγική μουσική και παλιά τραγούδια στην πλατεία της Κεντρικής Εκκλησίας, μπροστά στη «χαγιάτα». Τραγούδια και μουσική που θύμισαν την παλιά αίσθηση και ανάπτυξη της Πολιτιστικής Βήσσανης και έδωσαν τον ποιητικό τίτλο στη βραδιά

«Τραγουδάμε και οι μέρες μορφαίνουν...» Το πρόγραμμα επιμελήθηκε και παρουσίασε η ταλαντούχα Βησσαυνιώτισσα Άννη Ονουφρίου στο τραγούδι και την συνόδευσε η Σοφία Καμαγιάννη στο πιάνο! Πιάνο στη Βήσσανη!! Μιά άλλη έκφραση στο πολιτιστικό τοπίο του Πωγωνίου, Η εκδήλωση που συγκέντρωσε πολλούς έγινε την Παρασκευή 13 Αυγούστου και άφησε τις καλύτερες των εντυπώσεων, πρόσθεσε σελίδα στο βιβλίο των αναμνήσεων και ακόμη μένουν οι ήχοι από τις μελωδίες καθώς όλοι σιγοτραγουδούσαν για να ...μορφαίνουν οι μέρες!!

ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ ΔΟΛΟΥ

Και πάλι αυτόνομα το Δολό και οι νέοι και προοδευτικοί άνθρωποι του χωριού διατηρούν μια παλιά παράδοση. Εκτός από το κοινό τραπέζι, παρουσίασαν θεατρικό έργο και οργάνωσαν τη γιορτή της πίτας. Οι άνθρωποι της Αδελφότητας και του Συλλόγου αποτελούν από τις πιο νέες και δυναμικές Διοικήσεις και δουλεύουν με όρεξη και φαντασία.

ΤΟ ΤΕΛΩΝΕΙΟ ΔΡΥΜΑΔΩΝ

Εκεί στα σύνορα, στις Δρυμάδες υπάρχει το εξής παράδοξο. Από Ελληνικής πλευρά με μεγάλη δαπάνη έγινε μια λεωφόρος που καταλήγει στην οροθετική γραμμή. Υπάρχει κατ' όνομα τελωνείο Δρυμάδων αλλά δεν στήθηκε ακόμη Τελωνειακός Σταθμός ελαχίστου κόστους εν σχέσει με εκείνο του δρόμου! Από την Αλβανική πλευρά υπάρχει τελωνειακός σταθμός, νέο κτίριο που λειτουργεί κανονικά αλλά ο δρόμος προς Σωπική ακόμη έχει πολλά να ...φάει!.

ΟΙ ΔΟΥΚΟΥΜΑΔΕΣ ΤΟΥ ΠΑΝΗΓΥΡΙΟΥ ΚΑΙ ΤΗΣ ΚΡΙΣΗΣ!

Και εκεί που όλοι περίμεναν με υπομονή το σεργίλισμα του φαγητού -αλήθεια γιατί συνήθως αργεί τόσο- στο τραπέζι πανηγύρι της Πωγωνιανής εμφανίστηκε ο πλανόδιος λουκουματζής με όλα του τα σύνεργα και με όλες τις εγγυήσεις καθαριότητας και ποιότητας των παρασκευαζόμενων λουκουμάδων. Καιρό είχαμε να δούμε πλανόδιο μικροπωλητή σε πανηγύρι. Και η παραγωγή άρχισε, πριν και μετά το τραπέζι μέχρι τις 3 μετά τα μεσάνυχτα! Την ώρα αυτή είχαν εξαντληθεί οι πρώτες ύλες τουεργαστηρίου. Τι να πούμε που η κρίση τέχνας κατεργάζεται, και ο άνθρωπος είχε έρθει από πολύ μακριά!!

ΑΝΔΡΟΝΙΚΗ ΜΠΟΝΤΙΝΗ

ΑΓΡΟΝΟΜΟΣ ΤΟΠΟΓΡΑΦΟΣ ΜΗΧΑΝΙΚΟΣ Ε.Μ.Π.

ΤΟΠΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ - ΜΕΛΕΤΕΣ

Απολλωνίας 21 - 453 32 ΙΩΑΝΝΙΝΑ

e-mail: nikibodini@mail.com

Τηλ.: 26510-44778 - Κιν.: 6948574054

ΓΡΑΦΕΙΟ ΚΑΙ ΣΤΟ ΔΕΛΒΙΝΑΚΙ

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΝΙΚ. ΒΛΑΧΙΩΤΗΣ ΗΛΕΚΤΡΟΛΟΓΙΚΟΣ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ

ΓΟΥΝΑΡΗ 36 - ΕΛΛΗΝΙΚΟ - Τ.Κ. 167 77 ΤΗΛ.: 9624250 FAX: 9618929

ΗΛΕΚΤΡΟΛΟΓΙΚΟ

ΥΛΙΚΟ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΚΑΙ

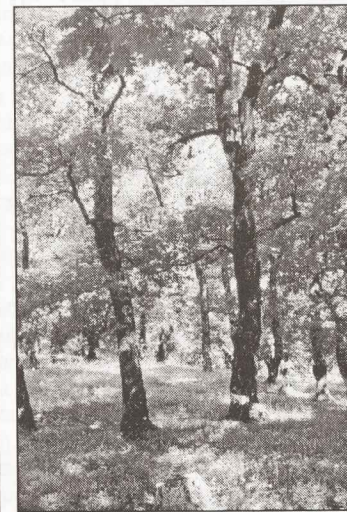
ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΩΝ

ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ

- αυτοματισμοί
- θυροτηλέφωνα
- τηλεφωνικό υλικό
- πινάκες
- ενδοσυνεννοήσεις
- όργανα μετρήσεως
- φορητός
- λαμπτήρες
- φωτιστικά σώματα
- παντός τύπου

Η ΓΙΟΡΤΗ ΤΗΣ ΒΕΛΑΝΙΔΙΑΣ

Καθιερώθηκε πλέον η γιορτή της βελανιδιάς από τις Αδελφότητες Βήσσανης και Αγίου Κοσμά στην μαρτυρική τοποθεσία του Αγίου Νικολάου Βήσσανης. Για τρίτη χρονιά οι οργανωτές τα κατά-

φεραν να περάσουν τη γιορτή σαν περιβαλλοντικό μήνυμα, για τη βελανιδιά μας για την ταυτότητα του Πωγωνίου. Ο συνδυασμός των ομιλιών και ανακοινώσεων από ειδικούς, το κέρασμα της αλληλέγγυας προσπάθειας και το γλέντι θυμίζει σαν αρχαία ιεροτελεστία, αφού από την αρχαία εποχή η βελανιδιά θεωρούνταν ιερό δένδρο αφιερωμένο στα ιερά των θεών, Μια παράδοση που διατηρείται στο Πωγωνί όπου ακόμη υπάρχουν ιερά περιεκκλησιαστικά άλσθη τα οποία δεν τολμούσε να κουρσέψει κανείς.

Κι εφέτος οι δυο αδελφότητες δούλεψαν με φαντασία και οργάνωση. Δυό ομιλητές ο Βασίλης

Πετράτος και ο Κώστας Θεμελής έδωσαν την άλλη διάσταση στη βελανιδιά που αφενός ζει στην παράδοση και στο παραμύθι και αφετέρου διατηρείται σαν σύμβολο αιώνες τώρα σε άλλες χώρες με σεβασμό και συμβολική αξία

Η Γιορτή της βελανιδιάς πρέπει να μείνει σε υψηλό επίπεδο και να μη εκφυλιστεί σαν κάποιες άλλες όπου κυριαρχεί τοσουβλά-

κι, το συμφέρον και η σκόπιμη διαστροφή κάποιων αξιών που μας φέρνει η παράδοσή μας. Στους πρωτοστάτες αξίζει κάθε έπαινος μαζί με την ευχή να συνεχίσουν αυτή την αξιέπαινη περιβαλλοντική τελετουργία. Η βελανιδιά δεν είναι κάρβουνα και καυσόξυλα. Είναι ανάσα ζωής είναι ο ανεκτίμητος περιβαλλοντικός πλούτος μας, είναι η σωτηρία της περιοχής. Ακόμη δεν χαρακτηρίστηκε ένα τμήμα δρυοδασούς «ΕΘΝΙΚΟΣ ΔΡΥΜΟΣ»!.

ΟΜΙΚΡΟΝ Α.Ε.

ΤΕΧΝΙΚΗ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΗΧΟΥ & ΦΩΤΙΣΜΟΥ

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΤΖΙΑΚΟΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ

Σολωμού 20, 10682 Αθήνα

Τηλ.: (210) 3302095, Fax: (210) 3836761,

E-mail omikgr@hol.gr

ΕΠΙΣΚΕΥΕΣ & ΣΥΝΤΗΡΗΣΕΙΣ
ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΩΝ-ΟΙΚΙΑΚΩΝ ΨΥΓΕΙΩΝ
ΜΕΛΕΤΕΣ ΚΑΙ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ
ΨΥΚΤΙΚΩΝ ΟΛΑΛΩΝ
ΣΥΝΤΗΡΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ
ΚΛΙΜΑΤΙΣΤΙΚΩΝ ΜΗΧΑΝΗΜΑΤΩΝ

Παναγιώτης Κύρος

κιν. 6973030590

Η ΑΝΑΜΝΗΣΗ ΤΟΥ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ ΤΟΥΣ ΕΝΩΝΕΙ

«ΕΠΙΣΟΔΙΟ» ΠΡΩΤΟ

Στη Βήσσανη στις 12 Αυγούστου και με πρωτοβουλία της Βήσσανιώτισσας Ελευθερίας Βαλαβάνη, μαθήτριας του Γυμνασίου Πωγωνιανής, συναντήθηκαν παλιοί συμμαθητές και συμμαθήτριες το βράδυ της Παρασκευής 13 Αυγούστου στη Βήσσανη, μετά από πολλά χρόνια. Η συγκίνηση περίσσευσε και οι αναμνήσεις κυριάρχησαν μέσα σε ένα φιλικό και ζεστό περιβάλλον. Στο ραντεβού στη Βήσσανη έφθασε προσκεκλημένος από τους παλιούς μαθητές του και ο συνταξιούχος πλέον φιλόλογος καθηγητής Αλέξανδρος Νάκας ο οποίος υπηρέτησε για πολλά χρόνια στο Γυμνάσιο Πωγωνιανής. Οι συζητήσεις πολλές με αναμνήσεις από τη ζωή στο Γυμνάσιο Πωγωνιανής. Πολλά θα θυμούνται οι παλιοί συμμαθητές από αυτή τη συνάντηση. «Έπιασα» μια στιχουμθία μαθήτριας με τον καθηγητή της Νάκα. «Μας μάθατε να μιλάμε». Τι πιο σημαντικό για έναν δάσκαλο! Κι εκείνος μέσα σε αυτή τη συγκινητική ατμόσφαιρα είπε επιγραμματικά: «Αν αυτό δεν είναι ευτυχία, τί άλλο είναι;». Μετά από τόσα χρόνια αποδεικνύεται ότι οι μαθητικοί δεσμοί είναι από τους ισχυρότερους. Η ανάμνηση του Γυμνασίου Πωγωνιανής ενώνει ακόμη μετά από πολλά χρόνια.

«ΕΠΙΣΟΔΙΟ» ΔΕΥΤΕΡΟ

Δεκατέντε Αυγούστου, της Παναγιάς. Στην Πωγωνιανή, στο παρεκκλήσι της Παναγιάς μετά την λειτουργία. Στο προαύλιο, ανταλλαγές ευχών και συναντήσεις γνωστών, φίλων και συγχωριανών. Εκεί σε ένα «πηγαδάκι», μου λέει ο Παντελής Τόμος Βοστανιώτης, μαθητής και καθηγητής Φυσικός στο Γυμνάσιο:

«Ξέρεις, είναι εδώ και ο Αλέκος Νάκας. Τον είδες; Νάτος, είναι εδώ δίπλα»

Παλιός γνώριμος από την θητεία του στο Γυμνάσιο Πωγωνιανής και την ενασχόλησή μου με τον Φιλελευθέρικο Σύλλογο τη ίδια περίοδο, βρεθήκαμε απέναντι στο πηγαδάκι. Κάπως σαστισμένοι και αμήχανοι, καθώς ο χρόνος μας έκανε αγνώριστους!

Δώσαμε τα χέρια για ευχές, αλλά μετά από 45 χρόνια τα φυσιογνωμικά χαρακτηριστικά σαφώς ξεθωριασμένα και δύσκολα «αναγνωρίσιμα». Μετά τον αιφνιδιασμό και τις «συστάσεις»: Αλέκο, Κώστα! Ένα θερμό αγκάλιασμα επισφράγισε την ταυτοποίηση και επανέφερε στη μνήμη όσα ο χρόνος δεν έβηξε και αποτελούν μια παρακαταθήκη της παλιάς γνωριμίας και συνεργασίας. Η συγκίνηση ήταν αυτονόητη και τι άλλο να πούμε παρά ενθυμίες από τα περασμένα και ιστορίες από μια γόνιμη συνεργασία με «φωτογραφίες» μιας εποχής που σφράγισε ένα κομμάτι της ζωής μας. Δίπλα στο Αλέκο η γυναίκα του Βασίλη που έζησε και αυτή στην Πωγωνιανή και μοιράστηκε τους αγώνες του Αλέκου και την θητεία του στο Γυμνάσιο. Στην ιστορία του Γυμνασίου Πωγωνιανής στα περίπου 90 χρόνια της λειτουργίας του πολλές είναι οι σελίδες νοσταλγικών αναμνήσεων που μας ενώνουν και μας συγκινούν. Παλιός κι εγώ μαθητής αλλά και καθηγητής του Γυμνασίου, ανατροφοδοτώ και ζεσταί-

νω αυτές τις αναμνήσεις και η συνάντηση με τον Αλέκο ήταν μια αφορμή να αναθερμάνω και να επιβεβαιώσω τους φιλικούς δεσμούς μας που ξεκίνησαν μια εποχή στην Πωγωνιανή.

K.X.K

«ΕΠΙΣΟΔΙΟ» ΤΡΙΤΟ

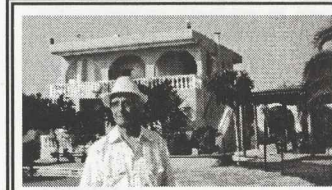
Πωγωνιανή 19 Αυγούστου 2010. Η συνάντηση είχε προσδιοριστεί λίγες μέρες νωρίτερα. Και ήταν μια επανάλυση της περυσινής πρώτης που οργάνωσε ο «συμμαθητής» μας Βασίλης Λαμπρίδης στα Άνω Πεδινά, χωριό του, μερικών «συμμαθητών» στο Γυμνάσιο Πωγωνιανής πολύ παλιάς εποχής και κλίμακας μεγάλων ηλικιών. Ξαναταμώσαμε στην Πωγωνιανή στο «Στέκι του καρδάση» το σύγχρονο εστιατόριο στη θέση του παλιού μαγέρικου του Περικλή Τόμου, που δημιούργησε ο εγγονός του Πέτρος Τόμος και λειτουργεί ο δισέγγονός του Βασίλης Τόμος! Συναντηθήκαμε εκεί για να θυμηθούμε. Και πολλά μας θύμισε ο Πέτρος χτυπώντας την παλιά «αρμάθα» με τα κουδούνια, κειμήλια πολλών δεκαετιών, που συνοδεύονταν από την ηχητική ανάμνηση του «Αλαβάντα-Αλαβάντα», για να μας ταξιδέψει στις αναμνήσεις της μαθητικής ζωής στο Γυμνάσιο Πωγωνιανής. Στη συνάντηση αυτή ήταν παρόντες: Ο Βασίλης Λαμπρίδης με τη σύζυγό του, ο Χρήστος (Τάκης) Ζωίδης, Ο Κώστα Βασιλάτης με τη σύζυγό του, ο Θανάσης Κιτσώνας με τη σύζυγό του, Ο

Νίκος Υφαντής με τη σύζυγό του, ο Κώστας Γκιόσος, ο Παντελής Τόμος με τη σύζυγό του, και ο Κώστας Κωστούλας. Μαθητές ...προπολεμικοί, πολεμικοί και μεταπολεμικοί που τους ενώνει η μαθητεία στο Γυμνάσιο Πωγωνιανής. Εκείνο το μεσημέρι μας βρήκε το απόγευμα αργά στο «Στέκι του καρδάση», συζητώντας και κουτσοπινόντας παλιό ντόπιο κρασί, εύγευστους μεζέδες και μια νόστιμη Πωγωνιανή πίττα που έφτιαξε ειδικά για την περίπτωση ο Σοφία Π. Τόμου. Οι παλιές αναμνήσεις από το Γυμνάσιο Πωγωνιανής που μας ένωσαν και πάλι εκείνη τη μέρα έχουν ένα απίστευτο βάθος χρόνου που οι ρίζες του φθάνουν τα 75 χρόνια! Κι όμως η Πωγωνιανή και το Γυμνάσιο είναι μέσα στην ψυχή μας και στην καρδιά μας!

«ΕΠΙΣΟΔΙΟ» ΤΕΤΑΡΤΟ

Σάββατο 20 Αυγούστου, στην Πωγωνιανή καταφθάνουν περίπου 70 παλιοί μαθητές και μαθήτριες του Γυμνασίου, της περιόδου 1960-1970 συνοδευόμενοι από τον Αρχιμανδρίτη κ. Αθ. Σουσόπουλο παλιό καθηγητή του Γυμνασίου. Οι παλιοί μαθητές και μαθήτριες εκκλησιάστηκαν στην κεντρική Εκκλησία του Αγίου Νικολάου όπου τους προσφέρθηκαν λουκούμι και αναψυκτικά και στη συνέχεια επισκέφτηκαν το παλιό και νέο Γυμνάσιο, ξεναγήθηκαν στην έκθεση φωτογραφιών και ντοκουμέντων του Γυμνασίου Πωγωνιανής και επισκέφτηκαν την έκθεση ψηφιδωτών της Κάτιας Κολέφα. Επισκέφτηκαν επίσης το Διοικητικό Μουσείο Πωγωνιανής και το μεσημέρι έφαγαν σε ταβέρνα του χωριού. Οι παλιοί μαθητές και μαθήτριες αισθάνθηκαν ιδιαίτερη συγκίνηση που ξαναβρέθηκαν στους χώρους του Γυμνασίου και του χωριού όπου πέρασαν κάποια χρόνια και πήραν τις γνώσεις για την περαιτέρω εξέλιξη του. Το Γυμνάσιο Πωγωνιανής, έστω και μετά από 40 και 50 τους συνδέει και αυτοί οι δεσμοί αποδεικνύονται ισχυροί και αποτελούν μια ανθρώπινη αξία.

«VILLA PAPPAS»
ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΕΝΟΙΚΙΑΖΟΜΕΝΩΝ
ΔΙΑΜΕΡΙΣΜΑΤΩΝ
ΣΤΟ ΚΑΝΑΛΙ ΠΡΕΒΕΖΑΣ
Τηλ. 26820 - 51820

Πανοραμική θέα στο Ιόνιο Αιωνόθεις θαλασμιές

Τουριστικός Σύμβουλος: ΑΝΤΩΝΗΣ Μ. ΠΑΠΠΑΣ
Τ. Δικηγόρος & Ταξιδευτής - Κινητό: 6978585926

ΟΔΟΙΠΟΡΙΚΟ ΠΕΡΑ ΑΠΟ ΤΑ ΣΥΝΟΡΑ

Το οδοιπορικό πέρα από τα σύνορα, αλλά μέσα στο ξεκομμένο Πωγώνι, ξεκίνησε εκεί στο «Στέκι του Καρδάση» στην Πωγωνιανή, στην συνάντηση των πολύ...παλιών μαθητών του Γυμνασίου Πωγωνιανής. Νομίζω ότι η πρόταση ήταν του Βασίλη Λαμπρίδη που αυτό το οδοιπορικό ήταν και μια επι-

Σωπική: Στον πλάτανο.

θυμία καρδιάς, μια και η μάνα του καταγόταν από την Σωπική. Ήταν και για μένα μια παλιά επιθυμία από την περίοδο που έπεσαν τα σύνορα (1991) και ξεχύθηκε ένα κύμα από τους φυλακισμένους Πωγωνιάσιους του ξεκομμένου Πωγωνίου. Έτσι εκεί στο «Στέκι του Καρδάση» συμφωνήσαμε για αυτό το οδοιπορικό. Στη αρχή με επιφυλάξεις αλλά στην ώρα του ξεκινήματος η φύλαγγο πύκνωσε. Κάπου 15 συνολικά πήραμε το δρόμο για Δρυμάδες σε αυτή την αξιόλογη λεωφόρο για να φθάσουμε στο φυλάκιο των συνόρων και να περάσουμε στο Μέσα Πωγώνι χωρίς διατυπώσεις και ελέγχους σαν να κάνουμε περίπατο στο ελληνικό, σαν να ζούσαμε ιστορικά την εποχή που το Πωγώνι ήταν ένα και αχώριστο. Με την ίδια ευκολία περάσαμε και το Αλβανικό Τελωνείο όπου η ανθρώπινη πλευρά και η διάθεση για εξυπηρέτηση ήταν εμφανής και η φιλική συμπεριφορά δείχνει ότι άλλαξαν πολλά στη γεωγραφική χώρα και ακόμη περισσότερα για τον ξεκομμένο ελληνισμό. Ο δρόμος από εκεί και πέρα είναι το πραγματικό οδοιπορικό που το ξεκίνησαμε περπατώντας μέχρι να έρθει κάποιο τοπικό αυτοκίνητο με ισχυρή ιπποδύναμη για να φθάσουμε στη Σωπική τον πρώτο σταθμό μας. Δεν κρύψαμε την απορία μας και περισσότερο την αγανάκτησή μας

Σωπική: Στο μνημείο των θαρλεδών.

για την κατάσταση του πέραν των συνόρων δρόμου, ο οποίος κατασκευάζεται βέβαια αλλά, είκοσι χρόνια μετά το άνοιγμα των συνόρων, είναι ντροπή για το Ελληνικό Κράτος που δεν έτρεξε γρηγορότερα να βοηθήσει ένα κομμάτι του Ελληνικού Γένους που κρατάει ακόμη την ελληνική ταυτότητα, την ελληνική γλώσσα και για μας την Πωγωνιανή ντοπολαλιά. Ο τόπος εγκαταλειμμένος, ούτε ίχνος καλλιέργειας, λίγα τα σημάδια κτηνοτροφίας και λίγες οι ψυχές που έμειναν και ζουν στην περιοχή. Το κύμα παρέσυρε πολλούς στην Ελλάδα για δουλειά και ευδοκίμηση. Και τα κατάφεραν σαν και μας να προκόψουν και να μοιάζουν τα χωριά τους σαν τα δικά μας άδεια, χωρίς σχολεία και παιδιά, αλλά, πάλι σαν και μας, να γεμίζουν τα καλοκαίρια. Οι άνθρωποι αυτοί

που έμειναν εκεί και μετρούν το χαμηλό ψυχόμετρο, σαν των χωριών μας, είναι, να το πούμε με καρδιά, «*εμείς οι ίδιοι*»! Ζήσαμε αυτή την αίσθηση με την συγκίνηση μιας επίσκεψης στον δικό μας τόπο, στο Πωγώνι μας. Αυτό που φωνάζουμε και δηλοποιούμε με κάθε τρόπο για την Πολιτισμική ταυτότητα του Πωγωνίου. Στη Σωπική μια στάση ήταν στο κέντρο του χωριού, στον πλάτανο, σύμβολο του μεσοχωριού, για να βγάλουμε μια αναμνηστική φωτογραφία και να σταθούμε για λίγο στο καφενείο να πούμε ένα καφέ, ένα τσάι και ένα ποτήρι δροσερό νερό από τα έγκατα της πανέμορφης Νεμέρτσικας. Εκεί δίπλα είναι και το μνημείο σύμβολο των Σωπικιστών βαρελοποιών, το βαρέλι με το οποίο έστειλαν το μήνυμά τους οι Σωπικιώτες Αμερικής όπου διατηρούν για περισσότερο από έναν αιώνα την αρχαιότερη Αδελφότητα αποδήμων. Η φροντίδα για το βαρέλι μνημείο ήταν του επίσης Σωπικιώτη Μιχάλη Σέρβου, και αυτό ήρθε σε μια περίοδο που στη Σωπική δεν υπάρχει ούτε ένας επαγγελματίας βαρελοποιός, για να θυμηθούμε τις κομπανίες που έφθαναν μέχρι τη Ρουμανία και όλη την Ελλάδα κατασκευάζοντας βαρέλια, ενώ διατηρήσαν και μια από τις λίγες επαγγελματικές γλώσσες τα «Σώπικα».

Μια επίσκεψη στη Σωπική δεν μπορούσε να αφήσει έξω ένα προσκύνημα στην Κεντρική Εκκλησία, ένα εκκλησιαστικό και χριστιανικό μνημείο που το σεβάστηκε ακόμη και το άθεο καθεστώς του Χότζα. Τα ξύλινα σκαλιστά μέρη του

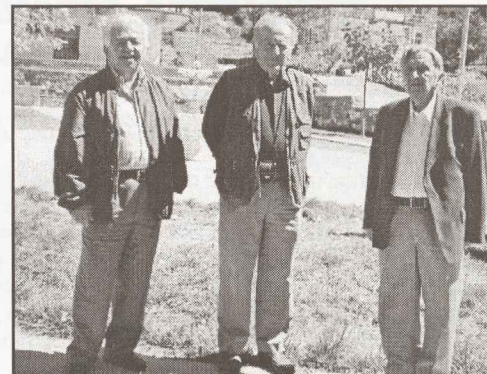

Το εικονοστάσι της εκκλησίας.

τέμπλου και η όλη διακόσμηση δίνουν τα στοιχεία αξιολόγησής του μνημείου την εποχή που ήταν πλούσιο σε αφιερώματα και άλλα τεκτονικά δείγματα λαϊκής αρχιτεκτονικής. Και εκεί μεταξύ καφέ και τσάι και κάποιος έφερε την ιδέα να πάμε μέχρι την Πολύτσανη. Χωρίς αντιρρήσεις, και με τη συνοδεία του εκεί υπάρχοντος Πωγωνίου του κ. Μεντή, που μας συνόδευσε από την εισόδο με στην επαρχία του, ξεκινήσαμε με τρία «αγροτικά» για να συνεχίσουμε το οδοιπορικό μας προς την Πολύτσανη ένα από τα παλιά πλούσια κεφαλοχώρια του Πωγωνίου σε μια διαδρομή 15 χιλιομέτρων, ενός δύσβατου και δύσκολου χωματόδρομου, για να νοιώσουμε για μια ακόμη φορά την θλίψη και την αγανάκτηση για το ελληνικό κράτος που δεν έριξε μια ζεστή ματιά σε ένα τμήμα του ακραίου ελληνισμού που κρατάει ακόμη την πολιτισμική κληρονομιά και όπου ακούγονται τα καθαρότερα ελληνικά και διατηρούνται πανάρχαιες παραδόσεις, όπως αυτές αναφέρονται στα βιβλία του μεγάλου Ηπειρώτη λόγιου Ιωάννη Λαμπρίδη, προπάππου του συνοδοιπόρου μας Βασίλη Λαμπρίδη. Στην πορεία προς την Πολύτσανη περάσαμε από το χωριό Σχωριάδες ένα συμμαζεμένο χωριό όπου σε εντυπωσιάζουν οι νέες οικοδομές που έγιναν μετά τον άνοιγμα των συνόρων.

Η Πολύτσανη έχει ακόμη τα δείγματα της παλιάς αρχοντίας, αλλά και σαν τόπος έχει μια απλοχωριά. Εκεί μας δέχτηκαν φιλικά και συγκινητικά. Μερικοί από τους οδοιπόρους επισκέφτηκαν το ιστορικό Μοναστήρι του Αγίου Αθανασίου, όπου μόνον σαν Ηγούμενος ο Σοφιανός αφού άφησε την θέση του Μητροπολίτη Αργυροκάστρου για να σταματήσει την προσπάθεια εξισλαμισμού της περιοχής. Στο κεντρικό καφενείο εστιατόριο καβί-

σαμε να γευματίσαμε οι οδοιπόροι αλλά και πολλοί φίλοι από την Σωπική και την Πολύτσανη. Το περιβάλλον ήταν ελληνικών προδιαγραφών. Τα εδέσματα και το σέρβις άριστα, και η ατμόσφαιρα τόσο θερμή και φιλική που δεν αισθανόσουν ότι βρίσκεσαι στο... «εξωτερικό»! Η Ελληνοποίηση εμφανής. Και εκεί, με το ντόπιο τσίπουρο, τα ντόπια τυριά και κρέ-

Πολύτσανη: Τόμος - Κωστούλας - Λαμπρίδης.

στα και το ντόπιο κρασί από την κάβα του Σχωριάτη Νάκα φτιαγμένο από ντόπια σταφύλια ντεμπίνας και από σταφύλια της «αυτοκρατορικής» ποικιλίας «Τοκάι» των αμπελώνων της Τσιτισίας, έφθασε η ώρα της αυθεντικής έκφρασης της πολυφωνικής παράδοσης. Ζήσαμε για λίγο μία μουσική γωνία πολυφωνικής Πωγωνιάσιας μουσικής παράδοσης. Και ήταν αυτό η ωραιότερη στιγμή του οδοιπορικού μας για να κλείσουμε αργότερα τον κύκλο, με την επιστροφή στα συμβατικά σύνορα και να αισθανθούμε το μεγαλείο της διατήρησης του πέραν των συνόρων ελληνισμού με τις πανάρχαιες παραδόσεις και τη δική μας πολιτιστική κληρονομιά. Χαιρετίσαμε τους αγαπητούς μας φίλους, τον εκλεκτό άνθρωπο τον έπαρχο του μέσα Πωγωνίου κ. Μεντή, τον οδηγό Νάκα από τις Σχωριάδες και τους άλλους που μας συνόδευσαν. Και πριν κλείσουμε αυτή την περιγραφή, εκεί στο τελωνείο διαπιστώσαμε ότι μερικοί από μας είχαν κάνει και την αγορά τοπικών προϊόντων! Κρασί ντόπιο, τσίπουρο, τσάι και ρίγανη από τη Νεμέρτσικα, φασόλια και σκόρδα Σωπικά!

Για την πληρότητα της καταγραφής του οδοιπορικού οι συμμετέχοντες, οι περισσότεροι παλιοί μαθητές του Γυμνασίου ήταν οι: Βασίλης Λαμπρίδης εκ μητρος Σωπικιώτης, Χρήστος (Τάκης) Ζωίδης, Νίκος Υφαντής, Ηρακλής Τσέβης Σωπικιώτικης καταγωγής, Κων. Γκιόσος, Μαρτινέλη Καλούδη το

Πολύτσανη: Κ. Κωστούλας - Τάκης Ζωίδης - Β. Λαμπρίδης - Μεντής (έπαρχος) - Δούδης.

γένος Πουλή από τη Σωπική, Θανάσης Κιτσώνας, Παντελής Τόμος, Δημ Σωτηρόπουλος, Κουρτέσης, Σωπικιώτικης καταγωγής, Κων. Κωστούλας,

Γυρίσαμε φορτισμένοι με μια ανάμνηση που θα μας μείνει αλησμόνητη, και αυτή η καταγραφή του οδοιπορικού αποτελεί και ένα μικρό χρονικό της περιοχής καθώς αποτελεί πλέον μια άλλη πραγματικότητα αυτή η ελεύθερη επικοινωνία με το ξεκομμένο Πωγώνι, και για τους εκεί ένα όνειρο που τους έτρεφε τα χρόνια της βανάσσης απομόνωσης.

K.X.K.

ΠΩΓΩΝΗΣΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

Κων. Χρ. Κωστούλας

«Γεγονότα στο Πωγώνι 1940-42- και το Χρονικό του Ανεξάρτητου Τάγματος Δελβινάκιου»

Εκείνοι που ύστερα από πολλά χρόνια γράφουν την ελληνική ιστορία των μεγάλων εκείνων ημερών, στέκονται Μορφές εθνικές για τους επίγονους. Με τον τίτλο «Γεγονότα στο Πωγώνι 1940-42 και το Χρονικό του Ανεξάρτητου Τάγματος Δελβινάκιου» που κυκλοφόρησε από την ΠΩΓΩΝΗΣΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ του Κων. Χρ. Κωστούλα με αρ. 21, έχει οραματιστή τον Κ.Κ. κι ένα επιτελείο αγωνιστών και αφηγητών που συνεργάστηκαν αρμονικά. Το μεγαλειώδες αυτό έργο έχει σχήμα 24Χ17 και 415 πυκνογραμμένες σελίδες.

Μνήμες και καταγραφές της εποχής εκείνης (1940-41) κι αναφορά στο Ανεξάρτητο Τάγμα Δελβινάκιου. Πλούσιο φωτογραφικό υλικό, έγγραφα και αλληλογραφία δίνει το περίγραμμα του βιβλίου. Η προσωπική βίωση διαφαίνεται από τις συνεντεύξεις που έκαναν ιστορία και πραγματικότητα όσα έζησαν.

ΣΩΣΤΗ παρουσίαση, ιστορική αναπαράσταση, ανάλυση και ορθή εκτίμηση εκείνης της ιδιαίτερης ψυχικής ατμόσφαιρας, που έμεινε το 1940-41 σύμβολο σεβαστό ο' όλη την οικουμένη.

Διαβάζουμε με συγκίνηση τις ιστορικές μαρτυρίες και νιώσαμε βαθύτερα και εκτιμήσαμε όπως αξίζει το 1940. Χορηγός της έκδοσης αυτής είναι ο Γρηγόρης Άρμπυρος από τη Βήσσανη κι αφιερώνει στη μνήμη του πατέρα του Χριστόφορου Άρμπυρου, μαχητή του Ανεξάρτητου Τάγματος Δελβινάκιου.

Το «Προλογικό σημείωμα» του Γιώργου Πλουμιδή, Καθηγητή Ιστορίας του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων είναι κατατοπιστικό για το έργο.

Ο πρόλογος και η εισαγωγή από τον εκδότη, συγγραφέα, εμπνευστή, ερευνητή Κων. Χρ. Κωστούλα εστιάζουν την προσοχή μας.

ΣΥΝΕΡΓΑΣΤΗΚΑΝ με κείμενα και τις μαρτυρίες του όλοι οι Πωγωνήσιοι που μπόρεσαν να βοηθήσουν. Έτσι βγήκε ο τόμος αυτός που είναι άξιος επαίνου.

Το Πωγώνι θα μνημονεύει το πέρασμά τους. Χωρίς τη συμμετοχή αυτών θα ήταν αδύνατο να εκδοθεί και να φανερώσει τις μεγάλες στιγμές της Ρωμιοσύνης....

Λεύτερης Τζοκάς

Πρόεδρος ΕΝΩΣΗΣ ΕΛΛΗΝΩΝ ΛΟΓΟΤΕΧΝΩΝ

ΕΝΑ ΓΡΑΜΜΑ ΓΙΑ ΤΟΝ ΓΙΑΝΝΗ ΙΤΣΟ

Ο Γιάννης Ιτζος έρχεται από την Αμερική και περνάει αρκετούς μήνες στις Ρομπάτες, στο πατρικό του σπίτι, συμμετέχοντας στα δρώμενα και τη ζωή του χωριού. Η Λίτσα Κλεισούρα του αφιερώνει λίγες γραμμές σε ένα σύντομο γράμμα:

Αγαπητέ μας Αμερικάνε Γιάννη, γέννημα των Ρομπάτων και γιός του δοξασμένου Λάμπρου Ιτζού, γνήσιο τέκνο, που ακολούθησες το δρόμο του εσύ και η αδελφή σου Αντιγόνη. Θα μείνεις στην μνήμη των μετέπειτα γενεών για τις καλές πάντα Χριστιανικές σας πράξεις που σπανίζουν στη σημερινή εποχή μας. Σου εύχομαι να ζήσεις και να τα εκατοστήσεις(γενεθλιά σου). Είσαι το μοναδικό παιδί 7 ετών που μετανάστεψες με τους δικούς σου για τα μακρινά ξένα. Που δεν σε απορρόφησε ο Ξένος Μεγάλος τόπος Αμερική. Η νοσταλγία σου για την ιδιαίτερη Πατρίδα σε έφερε κοντά μας να βοηθάς πάντα συγγενείς και ξένους. Σου εύχομαι νάναι λουλουδιμένη η υπόλοιπη ζωή σου σας αυτά τα πολυχρωμα λουλούδια του χωριού μας, που φύτεψες και ποτίζεις πάντα που κάνουν το χωριό να ξεχωρίζει το ωραιότερο μεσοχώρι.

Σε ευχαριστώ πολύ για όλα που μου πρόσφερες στις διακοπές μου.

Με εκτίμηση

Ανθή Λίτσα Κλεισούρα

ΔΥΟ ΝΕΕΣ ΠΩΓΩΝΗΣΙΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ

Τις παραθέτουμε χωρίς σχόλια και κριτική.

1) Τουριστικός οδηγός «**ΑΝΑΚΑΛΥΨΤΕ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ**» των εκδόσεων ΟΡΑΜΑ του Πωγωνήσιου εκδότη Αποστόλη Νάκα από τους Σχωριάδες του ξεκομμένου Πωγωνίου

2) **ΡΗΤΑ- ΠΑΡΟΙΜΙΕΣ-ΓΝΩΜΙΚΑ-ΑΠΟΦΘΕΓΜΑΤΑ** του Ηλία Μπέτζιου από το Δολό.

ΤΟ ΜΗΝΟΛΟΓΙΟ ΤΟΥ ΤΑΣΟΥ ΠΟΡΦΥΡΗ

ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ – ΜΕΤΑΓΕΙΤΝΙΩΝ (15/8-15/9)

Στο ξεραμένο από τον καύσωνα ποτάμι, μεγάλοι πλαγιασμένοι κορμοί από παρασυρμένες καστανιές και καρυδιές από την εποχή των καταιγίδων. Μυρωδιές βαρβατίλας τράγυν και κριαριών στο χοροστάσι την ώρα που γύριζαν απ' τη βοσκή τα κοπάδια. Άγρια εφηβεία βασανιστική με θολό βλέμμα και τραγουδι τζιτζικιών στις λιπανθίδες του μπάμπρα Μήτσου. Λιπόθυμο καλοκαίρι να το κουβαλάει η μνήμη αγαλιά.

ΠΡΟΣΚΥΝΗΜΑ ΣΤΟ ΝΕΚΡΟΤΑΦΕΙΟ ΣΤΟΥΣ ΒΟΥΛΙΑΡΑΤΕΣ

Οι Αγιοκοσμίτες πραγματοποίησαν στα τέλη του Αυγούστου εκδρομή στους Μπουλιάρατες Δερόπολης, προσκύνημα στο Νεκροταφείο των πεσόντων στρατιωτών κατά τον πόλεμο 1940-41. Εκεί στους επώνυμους τάφους των πεσόντων στρατιωτών αναπαύεται και ο χωριανός τους Παναγιώτης Μαρίσης ο οποίος φονεύτηκε σε μάχη στις 31 Ιανουαρίου 1940. Έκαναν τρισάγιο στον τάφο του και άφησαν εκεί λίγα λουλούδια από την πατρική γη. Για την εκδρομή –προσκύνημα ο Δήμος διέθεσε το λεωφορείο και μαζί με τους Αγιοκοσμίτες ήταν και μερικοί από το Βασιλικό μεταξί των οποίων και ανιψιά του πεσόντος κόρη του διδύμου αδελφού του. Οι προσκυνητές μετά τους Βουλιάρατες επισκέφτηκαν και περιηγήθηκαν το Αργυρόκατρο.

Η ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ ΤΩΝ ΠΩΓΩΝΗΣΙΩΝ

Έχοντας συγκεντρώσει ένα αρκετά πλούσιο υλικό για τις εμπορικές δραστηριότητες των Πωγωνησίων, με πληροφορίες, κατάστιχα, επιστολόχαρτα, διαφημίσεις και φωτογραφίες τόσο στα χωριά του Πωγωνίου όσο και σε άλλες περιοχές εντός και εκτός Ελλάδας, είναι επιθυμητή κάθε συμβολή στον εμπλουτισμό του υλικού αυτού. Μέσα από την εφημερίδα παρακαλώ τους συμπατριώτες Πωγωνήσιους αν έχουν τέτοια στοιχεία ξεχασμένα στα σεντούκια (φωτογραφίες κατάστιχα, φακέλους αλληλογραφίας κλπ) να μου στείλουν ένα αντίτυπο, ή να αντιγράψω ο ίδιος με επιστροφή τα πρωτότυπα. Έτσι θα καταστεί δυνατή η αρτιότερη σύνθεση της έκδοσης.

ΤΗΣ ΞΕΝΙΤΙΑΣ Ο ΚΑΗΜΟΣ ΤΗΣ ΜΑΝΑΣ

Ο καημός της μάνας όταν περίμενε το παιδί της από την Ξενιτιά και αργούσε να γυρίσει. Γυναίκα αγράμματη, τελείωσε μόνον 2 τάξεις του Δημ. Σχολείου. Γεννημένη το 1924, ορφανή από πατέρα και μάνα 9

ετών, μεγαλωμένη σε ξένα χέρια, χωρίς χάδι των γονιών, π έ ρ α σε πολέμους, κακουχίες και όμως επιβίωσε και ά ν τ ε ξ ε . Έκανε οικογένεια, 2 παιδιά, κόρη και γιό, αλλά ο γιός της Ξενιτεύτηκε από 19 ετών. Πέρασε 23 χρόνια ώσπου να ξαναγυρίσει. Η λαχτάρα της να περιμένει κάθε φορά γράμμα από τον ταχυδρόμο, να διαβάζει τις λίγες αράδες λόγια που τις έγραφε ο γιός της και ν' αγγίζει τις φωτογραφίες, την έκαναν να προσεύχεται και να γράψει αυτά τα τόσο δυνατά λόγια.

Το γράμμα είναι χειρόγραφο, από τα δικά της χεράκια, της Πολυξένης Χατζούλη 1924-2010.

Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΜΕ ΤΗΝ ΑΠΟΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΧΡΟΝΟΥ

(27η συνέχεια)

Ενα ακόμη επεισόδιο των διώξεων των αντιφρονούντων κατά την περίοδο της ΕΑΜοκρατίας στο Πωγώνι στα χρόνια της κατοχής τη χρονιά του 1944, βρέθηκε σε χειρόγραφο κείμενο προσωπικών αναμνήσεων του Αθανασίου Παν. Μάρη καταγόμενου από το χωριό Μερόπη του Πωγωνίου. Σε απόσπασμα των χειρογράφων του Αθ. Μάρη που μας έδωσε ο γιός του Κώστας Μάρης, ιστορούνται γεγονότα που συνέβησαν μετά την πυρπόληση (25-1-1944) του χωριού Σωπική του εκτός συνόρων Πωγωνίου, από τους Γερμανούς, δηλαδή κατά τους μήνες Φεβρουάριο και Μάρτιο 1944. Ο Αθ. Μάρης μη υποκύπτοντας στις ιδεολογικές δοξασίες και πιέσεις των κομμουνιστών της περιοχής βρέθηκε στο στόχαστρο της τοπικής εξουσίας του ΕΑΜ η οποία βάλθηκε να τον εξοντώσει. Σχηματίζοντας μια κατασκευασμένη κατηγορία σε «δικογραφία», ένα πρωινό και ενώ κοιμόταν έστειλαν δύο αντάρτες καταγόμενους και ενταγμένους στην οργάνωση γειτονικών χωριών (όχι χωριανών) τον συνέλαβαν και τον έστειλαν συνοδεία, στην Πολύτσανη «εις τον Αλβανόν Διοικητήν της περιφέρειας μετά του οποίου συνεργάζετο το ΕΑΜ Ελλάδος». «Με ανυπόστατο και ψευδές κατηγορητήριο δια του οποίου μου εξητούσαν την κεφαλήν επί πίνακι, συστήνοντας εις τον Αλβανόν Διοικητήν οπωσδήποτε να εκτελεστεί ως λίαν επικίνδυνη δια την οργάνωσιν τόσο του ΕΑΜ όσον και για το ΕΑΜ της Μειονότηας».

Το έγγραφο κατηγορητήριο ήταν ψευδώς επικυρωμένο από τον Τομεάρχη του ΕΑΜ περιοχής Λεωνίδα Ράπτη εκ Κάτω Μερόπης, του οποίου την υπογραφή είχαν πλαστογραφήσει με ψεύτικη σφραγίδα. Με αυτό τα κατηγορητήριο ο Αθ. Μάρης εγκλείστηκε στις φυλακές της Πολύτσανης μετά άλλων μελοθανάτων.(Σε τελευταία επίσκεψή μας στην Πολύτσανη το Αύγουστο τ.έ.(2010), σε συνάντησή που είχαμε με ηλικιωμένο, στέλεχος τότε του Αλβανικού ΕΑΜ, μας επιβεβαίωσε την ύπαρξη αυτής της φυλακής, σε παλιό κτίριο της Ιταλικής Διοίκησης (Καζέρμα), όπου το ΕΑΜ Αλβανίας φυλάκιζε τους αντιφρονούντες «αντιδραστικούς», πολλοί από τους οποίους εκτελέστηκαν με συνοπτικές διαδικασίες). Ο Αθαν. Μάρης είχε δεσμούς με την περιοχή διότι η γυναίκα του Σοφία ήταν από τη Σωπική, και όταν, οι γνωστοί και φίλοι του, και μάλιστα του τοπικού ΕΑΜ, πληροφορήθηκαν το γεγονός παρουσιάστηκαν στον Αλβανό Διοικητή και του συνέστησαν να μη προβεί στην εκτέλεση μέχρι ότου ζητηθούν πληροφορίες από τον Τομεάρχη Λ. Ράπτη. Με κακοκαιρία και πολύ χιόνι πήγαν στην Πωγωνιανή, είδαν τον Ράπτη και του εξήγησαν σχετικώς την άνανδρη ενέργεια και «το προσβλητικό για το ΕΑΜ Ελλάδος να στέλνει Έλληνες να τους εκτελούν οι Αλβανοί και εφόσον το ΕΑΜ Ελλάδος είχε στρατοδικείον, τότε διατί δεν τον στέλνεται εις το Στρατοδικείον Λάβδανης Πωγωνίου να δικαστούν και να εκτελεστούν παρ' αυτού και τους στέλνεται να τους εκτελέσουν οι Αλβανοί». Ο Λεωνίδας Ράπτης έχοντας άγνοια των γεγονότων, εξεπλάγη και αμέσως έδωσε έγγραφον και εντολή στο Αλβανό να μη θίξει τον Αθ. Μάρη, αλλά και να διαβάσει εντολή να σταλεί το έγγραφον μετά της σχετικής αλληλογραφίας εις το Στρατοδικείο Λάβδανης για να κρίνει αυτό και διατάξει για τα περαιτέρω όπως και έγινε. Όλα αυτά ο Αθαν. Μάρης τα πληροφορήθηκε στη φυλακή από φίλο του Αλβανό ελληνομαθή εξ Αργυροκάστρου, ο οποίος γνώριζε το κατηγορητήριο και τον καθησύχασε για τις εξελίξεις. Από άλλον του φίλο Αλβανό έμαθε λεπτομέρειες και τελικά μετά από ταλαιπωρίες και ασθένεια και νοσηλεία σε φιλικά σπίτια αφέθηκε ελεύθερος, αφού βέβαια του έγιναν αυστηρές συστάσεις του λοιπού «να είναι επιφυλακτικός και να μη αναμειγνύεται στις Εθνικές Οργανώσεις».

Και η περίπτωση αυτή του Αθαν. Μάρη που έφθασε στα όρια της εξόντωσής του, είναι χαρακτηριστική των διώξεων που υφίσταντο οι αντιφρονούντες, αλλά και των μεθοδεύσεων που μετέρχονταν οι ΕΑΜικές οργανώσεις για να κυνηγούν και να ταλαιπωρούν τους αντιπάλους, άοπλους μάλιστα, στην περίοδο που ακόμη οι κατακτητές βρισκόταν στην Ελλάδα. Με τέτοια γεγονότα κάθε έννοια αντίστασης κατά του κατακτητή εξανεμίζεται και απομυθοποιείται ενώ τα γεγονότα αυτά αποτελούν την απαρχή του διχασμού. Είναι χαρακτηριστική η περίπτωση του Αθαν. Μάρη κατά την οποία η ΕΑΜική Οργάνωση στέλνει Έλληνα στην Αλβανική ΕΑΜική Οργάνωση (με το στρατιωτικό σκέλος της «Τσέτας»), να τον εκτελέσουν και να δημιουργήσουν ένα άλλοθι για τις τοπικές τους οργανώσεις οι οποίες ενώ είναι οι οργανωτές της διώξης, εφίσκονται και εμφανίζονται να μη έχουν σχέση με τα εγκλήματα.

Συνεχίζεται

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Θέλουμε να εκφράσουμε της θερμές ευχαριστίες μας στους φίλους και συμπατριώτες για την συμπαράσταση, συναντίληψη, ενθάρρυνση και ενίσχυση στην εκδοτική μας προσπάθεια.

ΠΑΝΟΣ ΧΡ. ΖΩΪΔΗΣ

ΟΔΟΝΤΙΑΤΡΟΣ

Ειδικός προσθετολόγος

Λασκαρίδου 110 - Καλλιθέα

Τηλ.: 9522221 - 094 774664

ΓΙΑ ΤΟΝ ΘΑΝΑΣΗ ΘΕΟΔΩΡΟΥ ΑΠΟ ΤΟΝ ΚΩΝ. ΓΚΑΤΣΟΠΟΥΛΟ

Φίλε κ, Κ. Κωστούλα

Με το σημειώμά μου αυτό λυτάμαι που δεν γίνομαι άγγελος καλών ειδήσεων. Σας μεταφέρω τη δυσάρεστη πληροφορία του θανάτου του καλού σας φίλου και καλοδεχούμενου συνεργάτη της Φ.τ.Π. Ο αγαπητός μου εξάδελφος Θανάσης Αθ. Θεοδωρού μας έφθνε από τη ζωή προχθές (18 Ιουνίου) από ανακοπή καρδιάς.

Έοβησε μια ανθεντική πηγή που σας πληροφορούσε πότε-πότε με πληροφορίες και ιδέες για την προσφιλή γενετήριά του, τον Πωγωνίικο, της οποίας ήταν ασίγαστος εκαστής. «Απέφθετο το λάλον ύψος», μιας πένας απλούζας με αυθόρμητης και παραστατικής που εφίλοξενείτο ολοπρόθυμα από τις στήλες της ΦΩΝΗΣ ΤΟΥ ΠΩΓΩΝΙΟΥ πολυτιμής μνιστού της Πωγωνήσιας παράδοσης.

Για να μη κλείσει μία πόρτα της Φ.τ.Π. παρακαλώ να στέλνεται τον λοιπού την αγαπητή μας εφημερίδα σε μένα ο οποίος ιπτήξε ένθερμος (λαθρ...)αναγνώστης, αλλά και εξ απαλών ονύχων γνώστης της, από την εποχή (τω καιρώ εκείνω) που την εξέδιδε εν Βησσάνη ένας άλλος υπατάχτης ο Χριστόφ. Σακελλάριος, φίλος του πατέρα μου Σταύρου Μ. Γκατσόπουλου συνεργάτης της ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΗΣ ΕΣΤΙΑΣ του Δημοσθ. Κόκα-νου.

Σας εύχομαι αγαπητέ φίλε (ήδη εξήγησα γιατί σας αποκαλώ φίλο) μακροημέρευση με καλή υγείαν για να συνεχίσετε απρόσκοπτα το εθνικόν έργο που επιτελείτε.

Με εκτίμηση
Κων. Σ. Γκατσόπουλος

**

Εξάδελφε Νάσιο, πολυαγαπητέ

Γύρω από το σιωπηλό σπώνημά η οικογένειά σου, όλοι οι δικοί σου, πολλοί συγχωριανοί και φίλοι, στεκόμαστε συγλυνόμενοι και βοιθοί, καθώς ήρθαμε να σε κατενοδώσουμε για το στερνό αιώνο ταξίδι σου. Είχα πολλά να σου πω- όλα για το χωριό, τον Πωγωνίικο μας-συνεχίζοντας την σημερινή τηλεφωνική μας συνομιλία την οποία δυστυχώς η μοίρα, ψυχρή και άσπλαχνη, μας διέκοψε απότομα.

Όμως δεν μπορώ, δεν το αντέχω, κόβεται η μιλλά μου. Εντιχώς που η Εκκλησία μας έχει συνδέσει βαθινοτόχαστους θεόπνευστους ύμνους για την ανάπαυση της ψυχής, και όλοι εμείς τους ουγοφένουμε συμμετέχοντας ψυχρικά στην ιερή μυσταγωγία, με την οποία ανήγει τις Πύλες του Ουρανού, για να σε δεχθεί ο Ουράνιος Πατέρας ο χορηγός της ζωής κοντά του εκεί ψηλά «...εν τόπω γλοερό, ένθα υπέροχα οδύνη, λίπη και στεναγμός.

Θα προσπαθήσω ωστόσο σπθγώντας την καρδιά μου κόμπω, να αρθρώσω λίγα πολύ λίγα αποχαρευτισήρια λόγια.

Μας φτύνεις αδελφέ γαλήνιος και-τολμά να πω- και ευτυχής Γαλήνιος: γιατί σε κάλεσε κοντά του ο Πάνσοφος Δημιουργός που ίσως δεν ήθελε να παραταθεί άλλο μια ασταθής και ταραγμένη περίοδος κλονισμένης υγείας.

Και ευτυχής, γιατί εξεπλήρσους στο απέρατο του προσορισμό σου(εκτός από κάποιες μικροεκρεμότητες που άφησες στον Πωγωνίικο σου).

Ξεπνήσες μικρός από το ταπεινό ακριτικό χωριό μας και πορεύτηκες στη ζωή σου αυτοδημιούργητος. Σταδιοδρόμους στο ΚΑΤ ως υπεύθυνος των τεχνικών υπηρεσιών, επί 40 περίπου χρόνια όπου για την τιμωότητά και την υπευθυνότητά σου κέρδισες την εκτίμηση και την αγάπη όλων. Στη ζωή σου δεν έβλαψες κανένα και δεν δημιούργησες κανένα εχθρό. Παράλληλα δημιούργησες μια θαυμάσια οικογένεια και έν γνό επιστήμονα ο οποίος σταδιοδρομεί ως κατάξιωμένος οδοντίατρος στην κοινωνία της Κηφισιάς αλλά και της ενσφιτερής περιοχής. Αυτός ο γιός σε ενεθάρρυνε στο φιλόδοξο όραμά σου μετά τη σύνταξη σε ώθησε ν' αφοσιωθείς στο προσωπικό μεράκι, στον Πωγωνίικο σου, και σου παραστάθηκε ανεπιφύλακτα στην στην οικοδόμηση και ολοκλήρωση της εξοχικής κατοικίας σου, με δικές σου τεχνικές προδιαγραφές. Αυτός ο γιός σε όλη την περιπέτεια της υγείας σου, επί ένα περίπου χρόνο σου κανταπέδωσε τα τροφεία υπερπολλαπλάσια εξασφαλίζοντάς σου ό,τι περισσότερο και τελειότερο παρέχει η σύγχρονη ιατρική επιστήμη. Ποιος άλλος γιός – μη εύπορης οικογένειας – θα πήγαινε τον πατέρα του στο ΠΑΡΙΣΙ για να χειρουργηθεί από το πιο εξειδικευμένο στην Ευρώπη για τη δική σου περίπτωση; Αυτός ο γιός στήθηκε δίπλα σου στην εντατική μονάδα του Νοσοκομείου τις τελευταίες 10 μέρες παραμερίζοντας και το ιατρείο του και το σιδηπτότε άλλο. Και σήμε-ρα μαζί με την αφοσιωμένη σου σύζυγο και καλή μητέρα εκπληρώνουν εδώ στην Εκκλησία το ύστατο χρέος, όπου όλοι εμείς τους ακολουθούμε με σφιγμένη καρδιά. Φτύνεις λοιπόν ευτυχής για τους ουρανοίς, «ητοιμάσθη σοι τόπος αναπαύσεως». Κι αν σου έμεινε το παράπονο ότι δεν επήγες εφέ-τος στον Πωγωνίικο στον «δικό σου Παράδεισο» (όπως τον χαρακτήριζε σε μια περιγραφή σου) είμαι βέβαιος ότι από εκεί ψηλά, από τον αιώνα Παράδεισο, θα ατενίζεις με γαλήνη και με χαρά το ΜΕΡΑΚΙ ΤΗΣ ΖΩΗΣ σου

Καλό σου ταξίδι αλημονήτε αδελφέ.

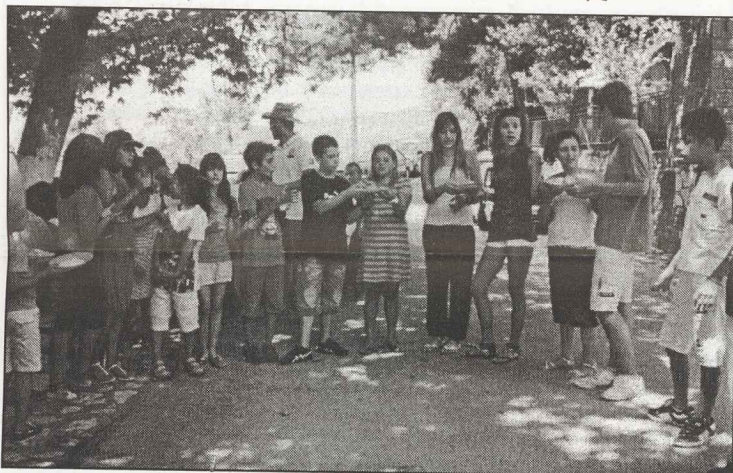
Άγιος Δημήτριος Κηφισιάς – 19-6-2010,
Κων. Σ. Γκατσόπουλος

ΤΟ ΠΑΝΗΓΥΡΙ ΤΗΣ ΜΕΡΟΠΗΣ

Κρατώντας τον παραδοσιακό χαρακτήρα κι εφέτος οι Μεροπαιί συνάχθηκαν στο χοροστάσι για το πανηγύρι τους. Το κοινό τραπέζι, τα «ντολιά» με «ντολή-πασά» τον Νίκο Ζ. Κωστούλα και με τον Πέτρο Λούκα Χαλκιά με το κλαρίνο και το συγκρότημά του, ανάστησε μνήμες των μεγάλων και μετάγγισε παράδοση στα παιδιά. Το κέφι και τον χορό κράτησε ο Μπάμπης Χαλκιάς και ο γιός του Πετράκης και τις δυό βραδιές, Σάββατο-Κυριακή, και η νεολαία το κράτησε μέχρι τις 10 το πρωί της Δευτέρας. Το κένιστρο της αγάπης για το χωριό πλούσιο και ενισχυμένο, παρά την κρίση, αποτελεί μια επιβεβαίωση και μιά έγκριση της δουλειάς και της προσφοράς του Εξωραϊστικού Συλλόγου που έχει τις πρωτοβουλίες της οργάνωσης και των έργων του χωριού. Η νεολαία πρωτοστάτησε τόσο στην οργάνωση του χώρου και του τραπέζιού όσο και στο κέφι και το χορό. Η πλούσια κι εφέτος λαχειοφόρος με τα πληθωρικά δώρα προσφορές επιχειρήσεων, χωριανών και φίλων πρόσθεσε μια ακόμη ενίσχυση στο κένιστρο του πανηγυριού. Το κλείσιμο του πανηγυριού έγινε με μια ευχή και μιά υπόσχεση από μικρούς και μεγάλους για μια ακόμη συνάντηση στο πανηγύρι του επόμενου χρόνου. Και του χρόνου νάμαστε εδώ ήταν το αποχαιρετιστήριο μήνυμα όλων.

ΤΟ ΠΑΝΗΓΥΡΙ ΣΤΗ ΣΤΡΑΤΙΝΙΣΤΑ 22 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ

Το πανηγύρι κάθε χρόνο το διοργανώνει η ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΣΤΡΑΤΙΝΙΣΤΑΣ. Συμμετέχει όλο το χωριό. Οι παλιοί μάγειροι μαγειρεύουν τον υπέροχο κοφτό. Σερβίρουν όλα τα νέα παιδιά που βρίσκονται στο

Στις φωτογραφίες μάγειροι που μαγειρεύουν, νεολαία που σερβίρει

χωριό. Τρώνε όλοι ομαδικά στα πλατάνια, έξω από την εκκλησία του Αγίου Νικολάου. Η συνεργασία είναι άψογη. Το βράδυ ξεκινώντας τον χορό ντυμένοι με τα Πωγωνήσια νέοι-γέροι, πάντα με τη φροντίδα της Κατερίνας Οικονόμου και της Αφροδίτης Οικονόμου, μας θυμίζουν έθιμα παλιά, πως γύριζαν οι γυναίκες από τα χωράφια ζαλικομένες με τη βαρελοπούλα με το νερό, με κλαριά φορτωμένες και με τη ρόκα στο χέρι. Η Πωγωνήσια νύφη στολισμένη μπαίνει στο χορό μαζί με γεροντότερους όλο σεβασμό και αξιοπρέπεια να σύρει τα βήματά της. Τα μικρά βλαστάκια, η νέα γενιά που μεγαλώνει και έρχεται στο χωριό, λαχταρά να μάθει και να κρατήσει τις ρίζες των γονέων και των προγόνων.

Ελπίζουμε ότι τίποτε δεν πάει χαμένο.

Και του χρόνου με υγεία
Δήμητρα Λάζου

ΣΤΟΝ ΑΓΙΟ ΚΟΣΜΑ ΑΠΟΧΑΙΡΕΤΙΣΑΝ ΤΟ ΚΑΛΟΚΑΙΡΙ

Τέλος Αυγούστου οι Καξίτες αποχαιρέτισαν το καλοκαίρι με κοινό τραπέζι στο καφεενείο-ταβέρνα του χωριού, του Σωκράτη, με τους ωραίους μεζέδες!. Όλοι οι παρόντες στο χωριό κάπου 40 άτομα, παραθεριστές και μόνιμοι βρέθηκαν σε ένα φιλικό και χωριανικό περιβάλλον αποχαιρετώντας το καλοκαίρι. Γλέντησαν και τραγούδησαν και έκαναν πιο δυνατούς τους δεσμούς με το χωριό τους, κρατώντας μια παράδοση και εκπέμποντας μια ελπιδοφόρα απάντηση σε όλους για την επιβίωση των χωριών μας. Αυτοί που πρωτοστατούν σε τέτοιες συλλογικές προσπάθειες είναι άξιοι επαίνου και δίνουν δύναμη και κουράγιο σε μικρούς και μεγάλους για το μέλλον των χωριών μας. Στο τραπέζι αυτό, πέρασε και η ιδέα να το καθιερώσουν κάθε χρόνο, και αυτό είναι επίσης ενδιαφέρον και για τα άλλα μικρά χωριά. Νάναι καλά και να συνεχίζουν να τροφοδοτούν τις ελπίδες για την διατήρησή τους.

ΑΥΓΟΥΣΤΙΑΤΙΚΑ ΠΩΓΩΝΗΣΙΑ

- ✓ Αύγουστε καλέ μου μήνα νάσουν δυο φορές το χρόνο!
- ✓ Καιρός που φέρνει όλα τα καλά
- ✓ Με τα ημερομηνία και τις προβλέψεις!
- ✓ Με τα αγαθά της γης!
- ✓ Με τα πανηγύρια και τις γιορτές!
- ✓ Με το γέμισμα των χωριών!
- ✓ Με το ολόγιομο φεγγάρι!
- ✓ Με τις αναμνήσεις και τις θύμησης!
- ✓ Πού καιρός για.....Μετεωρολογία!

**

- ✓ Πλούσια τα ... «προγράμματα» σε εκδηλώσεις!
- ✓ Πανηγύρια, τραπέζια, τελετές και....φαντασία!
- ✓ Και μια ατέλειωτη γυροβολιά....
- ✓ Τόσα αυτοκίνητα;
- ✓ Τόσος πλούτος;
- ✓ Πέρα βρέχει η....«κρίση»!
- ✓ Αύριο....βλέπουμε, βλέπουμε!

**

- ✓ Κι ο Καλλικράτης καλά....κρατεί!
- ✓ Δειλές οι εμφανίσεις
- ✓ Το παρασκήνιο δουλεύει αθόρυβα
- ✓ Αλλά ακόμη δεν φανερώνεται.
- ✓ Και οι μέρες πλησιάζουν
- ✓ Τί εκλογές θα είναι αυτές;
- ✓ Πολλοί το ρωτούνε.

**

- ✓ Και πολλοί δεν το ρωτούνε καθόλου
- ✓ Αρκετοί σκέπτονται και αν θαψηφίσουν
- ✓ Περιμένουν όμως να δουν υποψήφιους!
- ✓ Να μιλούν και νατσαμπουνάνε!
- ✓ Δύσκολοι καιροί γιαάρχοντες!
- ✓ Και για....εξουσίες
- ✓ Λίγοι τους χαμπεριάζουν.

**

- ✓ Αρκετός ο πίνακας των επιτυχόντων στις σχολές
- ✓ Και δεν τους έχουμε όλους
- ✓ Καμάρι για τους γονείς
- ✓ Και αγωνία για την ...ξενιτιά
- ✓ Και πιο πολύ για το μέλλον.
- ✓ Για μετά το πτυχίο!

**

- ✓ Τριάντα τα καυτά ερωτήματα για τους υποψήφιους άρχοντες
- ✓ Για ταπρογράμματα!
- ✓ Και τις υποσχέσεις
- ✓ Τα χρωστούνε από τα περασμένα!
- ✓ Τα...λησμόνησαν
- ✓ Ας τα ξαναθυμηθούν.

**

- ✓ Τέλος Αυγούστου άρχισε η ...διαρροή!
- ✓ Των παραθεριστών και πανηγυριωτών
- ✓ Μένουν οι συνήθειες αμετανόητοι λάτρεις του χωριού
- ✓ Οι συνήθωςαργόσχολοι συνταξιούχοι
- ✓ Περιμένουν να μαζέψουν τα....καρδιά
- ✓ Και μερικοί να πάρουν και το τσίπουρο!
- ✓ Τσίπουρο το....περιζήτητο!
- ✓ Τώρα που τα ποτά....πετάνε με φτερά ΦΠΑ!

**

- ✓ Να κλείσουμε με το τσίπουρο
- ✓ Η τελευταία πράξη των πανηγυριών
- ✓ Για να ξεχνάμε την ΚΡΙΣΗ!
- ✓ Το τελευταίο καταφύγιο.
- ✓ Καλά ρακιά
- ✓ Κι έχει ο Θεός
- ✓ Όπως έλεγαν παλιά
- ✓ Η Σοφία των προγόνων μας
- ✓ Που πέρασαν πολλές ΚΡΙΣΕΙΣ
- ✓ «ΚΑΛΟ ΚΟΥΡΑΓΙΟ»
- ✓ Μας το είπαν και οι...Ξένοι

K.X.K.

«ΧΤΥΠΗΣΕ» ΚΑΠΟΥ – ΘΑ ΜΑΘΕΙΣ ΠΟΛΛΑ ΓΙΑ ΤΟ ΠΩΓΩΝΙ

- * WWW.tooth.gr/Pogoniskos - * WWW.SOPIKI.ORG
- * WWW.paionia.gr - * http://www.vassiliko.blogspot.com
- * http://anopogoni.gov.gr - * http://palaiopogoni.gr
- * http://delvinaki.gov.gr - * www.dolo.gr
- * www.vissani.gr - * http://users.forhnet.gr/foa/zan
- * http://www.youtube.com/user/tzouriakos
- * www.travelsecrets.gr - * http://vissani.blogspot.com
- * Vostiniotis.blogspot.com
- * www.xirovaltopogoni.weebly.com *WWW.panoramapogoni.com
- * WWW.e-delvinaki.gr
- * http://mariastoupi.blogspot.com
- * Meropi.gr